Nokian kaupungin koulujen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2026

OPAS PÄIHDETYÖHÖN

NOKIAN KAUPUNKI

TÄÄLLÄ SYNTYY TTA.

Sisällys

1. Taustaa, tutkimuksia ja tarvetta yhteiselle toimintamallille 3
2. Mitä on ehkäisevä päihdetyö koulussa? 4

Miksi lasten ja nuorten päihteidenkäyttöä pitää ehkäistä? 4

Mitä ehkäisevä päihdetyö on? 4

Suojaavat tekijät ja riskitekijät 5

Mikä toimii ja mikä ei toimi lasten ja nuorten ehkäisevässä päihdetyössä? 7

Koulun ehkäisevän päihdetyön muotoja 8

Päihteet ja OPS 9

Rooleja ehkäisevässä päihdetyössä 10

HENKILÖSTÖ 10

OPPILAAT 11

HUOLTAJAT 12

3. Puuttuminen koulussa 14

Aluksi 14

Nokian peruskoulujen päihteisiin liittyvät säännöt 14

Nikotiinituotteisiin liittyvä valvonta 14

Jos oppilaan havaitaan käyttävän nikotiinituotteita koulussa 15

Jos oppilaan havaitaan olevan alkoholin, huumeiden tai lääkkeiden vaikutuksen alaisena koulussa 15

TOIMINTAMALLI KUN OPPILAS ON PÄIHTYNYT KOULUPÄIVÄN AIKANA 18

Jos oppilaalla on hallussaan alkoholia, huumeita tai lääkkeitä, jotka on tarkoitettu päihtymistarkoitukseen. 19

Yleinen huoli päihteidenkäytöstä ja varhainen puuttuminen 19

Miten tunnistaa päihteidenkäyttö? 20

TOIMINTAMALLI KUN ON HUOLI OPPILAAN PÄIHTEIDENKÄYTÖSTÄ 21

Vinkkejä keskusteluun huolesta oppilaan kanssa 22

Vinkkejä keskusteluun huolesta huoltajien kanssa 23

Huoltajan päihteidenkäytöstä 24

4. Vinkkejä ryhmäkeskusteluun lasten ja nuorten kanssa 25

MUUTAMIA VINKKEJÄ KESKUSTELUN VETÄJÄLLE: 26

5. Koulukohtainen osuus ..... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

Opiskeluhuoltoryhmä 28

Päihdetyö koulumme oppitunneilla ..... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

Ulkopuolisten toimijoiden päihdetyö koulussamme .... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**
Opettajien ja muun henkilökunnan koulutus ..... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**
Oppilaiden osallisuus 28
Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö 28
6. Tärkeitä yhteystietoja Nokian kaupungissa 28
7. Lähteet ja lisätietoa 29

1. Taustaa, tutkimuksia ja tarvetta yhteiselle toimintamallille

Oppilaat kohtaavat päihteitä ja päihteidenkäyttöä useissa eri yhteyksissä. Jo pienet lapset saattavat nähdä aikuisten käyttävän nikotiinituotteita ja alkoholia arjessa tai vaikkapa erilaisissa juhlissa. Lapsi voi tuntea turvattomuutta nähdessään päihteidenkäyttöä tai kohdatessaan päihtyneitä aikuisia. Siksi keskustelu päihteistä pitää aloittaa jo pienten lasten kanssa. Päihteet ovat näkyvillä myös mediassa, elokuvissa ja musiikkivideoissa. Lapsen kasvaessa päihteiden kokeilu saattaa alkaa kiinnostaa ja koulun tehtävä asiallisen tiedon tuottajana on merkittävä.

Nokian kaupungin perusopetuksen ja lukion ehkäisevän päihdetyön suunnitelman tavoitteena on luoda kaupunkiin yhteinen toimintamalli sekä vahvistaa koulun ammattilaisia päihdekasvatustyössään. Suunnitelmassa sanalla oppilas tarkoitetaan jatkossa myös lukion opiskelijaa.

Nuorten päihteidenkäytöstä saadaan tutkittua tietoa joka toinen vuosi järjestettävästä valtakunnallisesta kouluterveyskyselystä. Päihteiden käyttö seuraa usein valtakunnallisia trendejä, jotka saattavat paikallisesti voimistua tai vaimentua. Kouluterveyskyselyn avulla paikallista päihdevalistusta voidaan suunnata oikealla tavalla.

Kouluterveyskyselyjen tuloksia käsitellään sekä yksittäisten koulujen osalta, että koko kunnan tasolla. Yksittäisen koulun on tärkeää ottaa suunnitelmissaan huomioon sekä kaupungin tilanne, että oman yhteisön erityistarpeet. Ehkäisevän päihdetyön toiminta kuvataan vuosittain koulukohtaisessa yhteisöllisessä opiskeluhuoltosuunnitelmassa.

2. MITÄ ON EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ KOULUSSA?

Miksi lasten ja nuorten päihteidenkäyttöä pitää ehkäistä?

Ehkäisevä päihdetyö kuuluu kaikille koulun aikuisille. Koulun tulee tukea oppilaiden myönteistä, turvallista kasvua ja kehitystä. Tämä tehtävä on tärkeä tiedostaa, sillä ehkäisevä päihdetyö on selkeiden toimien lisäksi myös jatkuvaa esikuvana toimimista ja vastuullista asennekasvatusta. Päihteet esiintyvät lasten ja nuorten puheissa odottamattomissakin tilanteissa, jolloin koulun aikuisella on hyvä olla kykyä tarttua aiheeseen asiaan kuuluvalla tavalla.

Ehkäisevän päihdetyön tavoitteita ovat esimerkiksi:

- Tukea lapsia ja nuoria tekemään terveyttä edistäviä päätöksiä tarjoamalla tietoa ja hyviä vaihtoehtoja.
- Suojella lasten ja nuorten tervettä kasvua ja kehitystä.
- Ehkäistä syrjäytymistä.
- Ehkäistä riippuvuutta/ongelmakäyttöä.
- Turvata terve ja itsenäinen elämä.
- Tuottaa yhteiskunnallista säästöä ja vähentää inhimillistä kärsimystä.

Mitä ehkäisevä päihdetyö on?

Ehkäisevän päihdetyön tarkoituksena on edistää terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Ehkäisevällä päihdetyöllä pyritään vähentämään päihteiden

- käyttöä ja kysyntää
- saatavuutta ja tarjontaa
- haittoja

Ehkäisevällä päihdetyöllä vaikutetaan

- päihteitä koskeviin tietoihin ja asenteisiin
- olosuhteisiin, jotka aiheuttavat päihteiden ongelmakäyttöä (kts. suojaavat ja riskitekijät)
- päihteiden käyttöön ja käyttötapoihin

Yleinen ehkäisevä työ on koko väestöön kohdistuvaa työtä. Sillä pyritään ehkäisemään tupakan, alkoholin ja huumausaineiden käytön aloittaminen kokonaan tai lykkäämään käytön aloittamista. Tavoitteena on lisätä tietoa päihteiden käytön haitoista.

Riskiehkäisy kohdistuu ryhmiin tai yksilöihin tunnistetun riskin perusteella. Tavoite voi olla syrjäytymisen ehkäisy, päihteiden käytön vähentäminen tai käytöstä aiheutuvien ongelmien vähentäminen.

Korjaava päihdetyö tarkoittaa palveluita, jotka kohdistuvat ilmenneisiin päihdehaittoihin ja ongelmakäyttöön. Tavoite on päihteidenkäytön lopettaminen, ongelman uusiutumisen ehkäisty ja päihderiippuvuuden haittojen ehkäisyä tai vähentämistä.

Suojaavat tekijät ja riskitekijät

Olosuhteita, jotka lisäävät päihdeongelmien todennäköisyyttä kutsutaan riskitekijöiksi. Suojaavia tekijöitä ovat ne olosuhteet ja tekijät, jotka tukevat terveellisen ja turvallisen kehityksen todennäköisyyttä.

Riskitekijöiden kertyminen oppilaan elämään ei kuitenkaan automaattisesti johda päihteiden käyttöön. Toisaalta myöskään niiden puuttuminen ei ole välttämättä tarkoita suojaa päihteiden käytöltä. Kouluterveyskysely tarjoaa tietoa päihteidenkäytön lisäksi näistä tekijöistä. Tämä antaa yksittäiselle koululle ja koko kaupungille mahdollisuuden suunnitella omia ehkäisevän päihdetyön toimia

KOULU EI VOI AINA VAIKUTTAA TEKIJÖIHIN KOULUMAAILMAN ULKOPUOLELLA, MUTTA KOULUSSA VOIDAAN VAHVISTAA KOULUN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ SUOJAAVIA TEKIJÖITÄ.

SUOJAAVIA TEKIJÖITÄ

KOULUSSA:

- aikuisten malli
- selvät normit/säännöt ja odotukset aikuisilta
- positiivisen käyttäytymisen huomioiminen
- yhteenkuuluvuuden ja yhteisöllisyyden tunne
- hyvä sosiaalinen ilmasto ja tunneilmapiiri
- oppilaiden viihtyminen koulussa
- oppilaiden osallisuus
- onnistumisen tunne ja hyvä koulumenestys
- selvät rajat kiusaamiselle, vahingonteolle ja luvattomille poissaoloille

KOTONA

- rakastavat, lämpimät ja läheiset suhteet
- luottamuksellinen keskusteluyhteys
- positiivisen käyttäytymisen huomioiminen
- kotona tiedetään, mitä lapsi tekee kodin ulkopuolella
- selvät normit ja odotukset huoltajilta
- huoltajien kielteiset asenteet lasten ja päihteidenkäyttöä kohtaan

YKSILÖ JA KAVERIT

- sosiaaliset ja kognitiiviset taidot
- kyky käsitellä ristiriitoja
- kyky käsitellä pettymyksiä ja riskejä
- kyky ennakoida seurauksia
- harrastukset
- tunne, että voi vaikuttaa omaan elämään
- aikuiset esikuvat
- luottamukselliset suhteet aikuisiin
- koulumenestys ja onnistumiset koulussa

YHTEISKUNNASSA

- selvät kielteiset asenteet ja normit nuorten päihteiden kokeilua ja käyttöä kohtaan
- päihteiden saatavuus vaikeaa
- avunsaanti helppoa

RISKITEKIJÖITÄ

KOULUSSA

- epäonnistumiset koulussa
- luvattomat poissaolot
- huono viihtyvyys ja ilmapiiri
- koulunkäynnin keskeyttäminen
- koulukiusaaminen
- rakenteiden puute: epäselvät säännöt ja epäjohdonmukainen toiminta, opettaja tai oppilas ei tiedä miten ongelmatilanteissa toimitaan

KOTONA

- puutteet huolenpidossa ja kasvatuksessa
- huono suhde huoltajiin
- vakavat perheristiriidat
- aikuisten sallivat asenteet päihteiden kokeiluun ja käyttöön
- huoltajat tai muut lähiaikuiset ostavat tai tarjoavat nikotiinituotteita, alkoholia tai muita päihteitä
- huoltajat eivät tiedä mitä lapsi tekee vapaa-ajalla
- päihde- ja mielenterveysongelmat

YKSILÖ, KAVERIT

- varhainen ja pitkäaikainen epäsosiaalinen käyttäytyminen
- keskittymisvaikeudet
- kaverit, joilla on ongelmia
- aikainen altistumien ja myönteinen suhtautuminen päihteisiin
- biologiset/geneettiset tekijät
- päihdemyönteisyys ystäväpiirissä ja perheessä

YHTEISKUNNASSA

- päihteiden saanti helppoa tai huonosti valvottua
- epäselvät odotukset ja normit nuorten päihteiden kokeilua ja käyttöä kohtaan
- avunsaanti vaikeaa

Mikä toimii ja mikä ei toimi lasten ja nuorten ehkäisevässä päihdetyössä?

Ehkäisevää päihdetyötä tehtäessä on hyvä tietää, mitkä menetelmät toimivat tutkitusti ehkäisemällä lasten ja nuorten päihteiden käyttöä. Alla esimerkkejä.

TOIMII:

- elämäntaito-opetus
- vuoropuhelu, keskustelu, vuorovaikutus
- pitkäjänteinen työ ja toistuvat toimenpiteet
- johdonmukainen puuttuminen päihteiden käyttöön ja kokeiluun
- selvät kiellot ja seuraamukset kouluaikana tapahtuvalle päihteidenkäytölle
- eri tahojen yhteinen linja asioissa
- oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheeseen soveltuvat menetelmät ja mallit
- vuorovaikutustaitoja vahvistavat ohjelmat
- päihteidenkäytön lyhytaikaisten haittavaikutusten korostaminen (esim. itsehillinnän menettäminen, riidat, väkivallan riski, onnettomuudet) sen sijaan, että keskityttäisiin pitkäaikaiskäytön haittoihin - nämä ovat nuoren elämässä liian kaukaisia asioita.

EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ
KANNATTAA AINA SUUNNITELLA
KOKONAISUUTENA.

EI TOIMI YKSINÄÄN:

- opettajan tai muun asiantuntijan yksisuuntainen luennoiminen päihteistä
- lyhyet yksittäiset toimenpiteet
- faktojen opetus/luettelu/esittely
- pelkkä materiaalin jako
- yksittäiset teemapäivät
- yksittäiset kampanjat (tällöin huoltajiin kohdistuvat vaikuttavat enemmän kuin oppilaisiin kohdistuvat)
- kokemusasiantuntijat (harkittava tarkkaan sisältö ja kohderyhmä)

EI SUOSITELLA:

- pelottelu ja shokkiefektit
- syyllistäminen (oppilaiden tai perheiden)

Koulun ehkäisevän päihdetyön muotoja

Koulu on lasten ja nuorten terveyden edistämisen kannalta tärkeä toimijataho. Koulussa voidaan tehdä pitkäjänteistä ja vaikuttavaa ehkäisevää päihdetyötä osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Päihteitä koskevan terveystiedonopetuksen ja ehkäisevän päihdetyön menetelmien toteuttamisen lisäksi koulutyön ja kouluviihtyvyyden kehittäminen on erittäin tärkeää. **Ehkäisevää päihdetyötä ei voida siksi irrottaa projektiluonteiseksi rupeamaksi vaan se on luonnollinen osa koulun jatkuvaa kehittämistä ja kasvatustyötä.** Myös paikallinen verkostotyö on tärkeää ottaa mukaan osaksi koulun toimintaa.

EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ KOULUSSA ON ENEMMÄN KUIN YKSITTÄISTEN OPPIAINEIDEN SISÄLTÖJÄ - SE ON MYÖS TOIMINTAKULTTUURIA.

KOULUN EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ KOOSTUU MM. SEURAAVISTA TOIMISTA:

- terveen ja turvallisen kasvun tuki
- terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön edistäminen
- opetus, joka vahvistaa oppilaiden kykyä ottaa kantaa ja argumentoida sekä kriittisesti tarkastella yhteiskunnallisia ilmiöitä
- toimintaohjeet ja suunnitelmat, jotka lisäävät koulussa toimivien ryhmien ymmärrystä päihdekasvatuksesta ja omasta roolista siinä
- yhteistyö kotien kanssa
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- terveystarkastukset
- suunnitelmallinen puuttuminen oppilaiden päihteiden käyttöön
- toimivat ja yhdessä sovitut säännöt
- moniammatillinen opiskeluhuoltotyö

Päihteet ja OPS

Opetussuunnitelma velvoittaa koulun tekemään johdonmukaista ehkäisevää päihdetyötä.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteista kolmas *Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot* (L3) sisältää myös päihteettömyyden käsitteen hyvinvoinnin osatekijänä.

Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhuolto-ryhmän tehtävä on suunnitella myös koulun ehkäisevää päihdetyötä sekä puuttumista oppilaiden päihteidenkäyttöön.

Vuosiluokilla 3-6 terveyteen liittyvät asiat sisältyvät ympäristöoppiin. Vaikka päihteitä ei erikseen opetussuunnitelmassa mainita, on ehkäisevän päihdetyön teemoja tärkeää käsitellä oppilaiden kanssa ikäkauden edellyttämällä tavalla erityisesti, mikäli asia nousee ajankohtaiseksi oppilasryhmässä.

Yläkoulussa ehkäisevä päihdetyö on olennainen osa terveystiedon opetusta ja sisältöjä. Oppiaineessa käsitellään riippuvuuksien syntyä ja niihin liittyviä riskejä, nikotiinituotteiden, alkoholin ja huumausaineiden terveyshaittoja sekä kriittistä tiedonhankintaa. Mielenterveystaidot kuuluvat myös oppiaineen sisältöihin.

Koulukohtaista ehkäisevää päihdetyötä suunniteltaessa on hyvä ottaa huomioon oppiaineiden sisällöt. Vaikuttavuuden parantamiseksi ehkäisevä päihdetyö tulee kuitenkin toteuttaa myös laajemmin yhteisötasolla, eikä sisällyttää sitä vain yksittäisen opettajan ja oppiaineen asiaksi.

Rooleja ehkäisevässä päihdetyössä

HENKILÖSTÖ

Päihdekasvatus kuuluu Suomessa terveystiedon opetukseen. Päihdekeskustelua ja tietoa päihteistä sisältyy kuitenkin luonnollisesti myös muiden oppiaineiden opetukseen. Samoin monissa muissa kuin oppituntitilanteissa päihdeasiat saattavat nousta esiin lasten ja nuorten kanssa toimiessa. Siksi on tärkeää, että kaikilla on valmius keskustella päihdeasioista rakentavasti ja tarvittaessa ohjata huolta eteenpäin muille toimijoille.

Henkilöstö voi vahvistaa koulun ehkäisevän päihdetyön vaikutusta monilla tavoilla. On tärkeä luoda yhteiset toimintamallit, joihin kaikki aikuiset sitoutuvat.

- Henkilöstö ei käytä nikotiinituotteita kouluaikana.
- Henkilöstö puuttuu johdonmukaisesti koulun sisä- ja ulkoalueella havaittuun nikotiinituotteiden käyttöön.
- Henkilöstö kuuntelee ja huomioi oppilaiden kysymykset ja keskustelut päihteistä.
- Henkilöstö toimii hyvänä esimerkkinä ja tukee päihdekielteistä asennetta.
- Opiskeluhuoltohenkilöstö huomioi päihteisiin liittyvät kysymykset työssään ja toimii oppilaita motivoivalla tavalla.
- Kouluterveydenhuolto puuttuu asiaan huolestuttavissa tilanteissa ja silloin kun apua tarvitaan.
- Opiskeluhuoltohenkilöstö tuo oman osaamisensa vahvasti ennaltaehkäisevään päihdetyöhön.
- Kiusaamista ehkäisevä työ on koulussa suunnitelmallista ja osa jokaisen koulun henkilöstöön kuuluvan toimintaa. Kiusaamiseen puututaan ja säännöt ovat selkeitä.
- Opettajalla on johtajuus luokkatilanteissa: järjestys ja työrauha tukevat hyvää oppimista ja ehkäisee ongelmakäyttäytymistä. Yksi perustekijä on huomioida, mitä oppilas tekee oikein ja hyvin.
- Välituntien vietto on turvallista ja rauhallista. Myös vapaissa tilanteissa aikuiset havainnoivat oppilaiden toimintaa ja puuttuvat tarvittaessa ongelmiin.

Henkilöstön roolia on hyvä aika ajoin vahvistaa. Keskustelua ja koulutusta tarvitaan säännöllisesti.

- Yhteinen keskustelu ja uusien työntekijöiden perehdytys: koulun rooli ehkäisevässä päihdetyössä (Kenen tehtävä on puuttua? Miten meidän koulussamme toimitaan, jos havaitaan tai epäillään päihteidenkäyttöä? Käytänkö opetusaikaa päihdekeskusteluun, jos aihe nousee ajankohtaiseksi luokassa?
- Opastus päihteiden kokeilun ja käytön ehkäisyyn: Mitkä menetelmät sopivat eri kohderyhmille? Mitä tietoa tarvitaan päihdekasvatuksen tueksi? Miten saada aikaan hyvä keskustelu päihteidenkäytöstä?
- Herättelyä omien arvojen ja asenteiden pohdintaan: Vastaavatko koulun linjaukset omia arvojani? Miten suhtaudun nuorten päihteiden kokeiluun ja käyttöön? Miten voi omassa työssään edistää päihteettömyyttä?
- Tukea ja apua pitää olla tarjolla henkilöstölle esimerkiksi tupakoinnin lopettamiseen tai jos päihteidenkäyttö huolestuttaa.

OPPILAAT

Päihteidenkäyttöä ehkäisevän toiminnan tulee olla pitkäjänteistä ja sen tulee sisältää toimenpiteitä kaikkien vuosiluokkien oppilaille. Kaikkein tärkeintä ennaltaehkäisevää toimintaa on se, mitä tapahtuu koulun normaalin arjen toiminnan puitteissa. Päihteet, mutta myös omat valinnat, riskit, kyky hahmottaa valintojen seurauksia ja kaveripaine ovat teemoja opetussuunnitelman mukaisessa eri oppiaineiden opetuksessa ja kaikissa keskusteluissa oppilaiden kanssa.

Oppilaat on hyvä ottaa mukaan keskusteluun koulun ehkäisevän päihdetyön toimista, päihteisiin liittyvistä käytänteistä ja yhteisistä puuttumistavoista. Oppilailla on usein paljon ajatuksia ja havaintoja, joita aikuisten on tärkeä kuunnella ja ottaa huomioon. Yksi päihteidenkäytöltä suojaavista tekijöistä on tunne, että voi vaikuttaa omaan elämäänsä. Tästä syystä elinvoimaisen kouludemokratian edistäminen on merkittävä osa ehkäisevää päihdetyötä.

Tyypillisesti oppilasryhmässä on hyvin erilaisia asenteita ja kokemuksia päihteidenkäyttöön liittyen. Kokemukset voivat toisilla olla hyvin positiivisiakin, mikä on muokannut yleistä suhtautumista päihteisiin. Toisilla päihteisiin saattaa liittyä pelkoja ja ahdistusta. Tämä haastaa ryhmän kanssa toimivan aikuisen. **Valtaosa nuorista kaipaa ehkäisevän päihdetyön tekijöiltä suoraa ja selkeää puhetta oman identiteettinsä ja ajatusmaailmansa rakentamiseksi.** Mitä paremmin puhe on sopusoinnussa kohderyhmän omien kokemusten, arvojen ja maailmankuvan kanssa, sen merkittävämpää se on. Aikuisen pitää pysyä aikuisena - silloin uskottavuus on parhaimmillaan.

RYHMÄPERUSTAISEEN PÄIHDEKASVATUKSEEN KUULUU SEURAAVIA ASIOITA:

1. TIEDON TARJOAMINEN PÄIHTEISTÄ JA NIIDEN VAIKUTUKSISTA
2. ELÄMÄNTAITOJA JA ARVOJA KÄSITTELEVÄ KESKUSTELU
3. KIELTÄYTYMISEN JA SOSIAALISEN PAINEENSIETOKYVYN KÄSITTELEMINEN
4. PÄIHTEETTÖMIEN TOIMINTATAPOJEN ESILLE NOSTAMINEN JA NIIDEN LISÄÄMINEN
5. VERTAISTUEN JA MALLIEN HYÖDYNTÄMINEN PÄIHDEKASVATUKSESSA

HUOLTAJAT

Huoltajat ovat vastuussa lapsen kasvatuksesta ja vapaa-ajasta. Huoltajille voi olla haastavaa luoda alkoholiin ja nikotiinituotteisiin liittyviä selkeitä sääntöjä ja rajoja, ja he voivat tarvita muiden huoltajien ja koulun tukea. Koska isoin osa nuorten päihteidenkäytöstä tapahtuu yhdessä toisten nuorten kanssa, aikuisten kannattaa olla tekemisissä keskenään ja luoda sekä noudattaa yhteisiä pelisääntöjä.

Koulu voi tehdä yhteistyötä huoltajien kanssa oppilaiden päihteidenkäytön ehkäisyssä mm. seuraavasti:

- Tiedottamalla huoltajille ajankohtaisista ehkäisevän päihdetyön toimista ja rohkaisemalla huoltajia keskustelemaan asiasta kotona.
- Tiedottamalla huoltajia koulun päihdetoimintasuunnitelmasta kotisivujen, Wilman ja vanhempainiltojen avulla.
- Välittämällä huoltajille tietoa koulun henkilöstön tietoon tulleista huolestuttavista päihteidenkäyttöön liittyvistä ilmiöistä.
- Tarjoamalla huoltajille keskusteluissa tukea vanhemmuudesta, murrosiästä, rajojen asettamisesta jne.
- Ottamalla puheeksi vanhempien vastuun alkoholilainsäädännön noudattamisesta, erityisesti alkoholin välittämisen lainvastaisuuden alaikäisille.
- Tiedottamalla huoltajia kouluterveyskyselyn tuloksista ja sen pohjalta koulussa tehtävistä toimista.
- Luomalla yhteisiä toimintamalleja huoltajien kanssa.

Vinkkejä vanhemmille

1. **Kysy nuoresi kuulumisia, ole kiinnostunut hänestä, hänen asioistaan ja kaverisuhteistaan.**

2. **Tue nuoren koulunkäyntiä. On ok kysellä läksyistä ja valmistautua yhdessä kokeisiin.**

3. **Sopikaa kotiintuloajoista ja pitäkää niistä kiinni yhdessä.**

Sopiva kotiintuloaika alakoululaiselle arkisin on esimerkiksi 20.00 ja viikonloppuisin 21.00

yläkoululaisille arkisin 21.00, ja viikonloppuisin klo 22.00

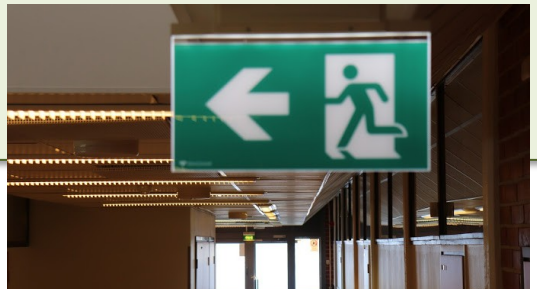
4. **Poikkea vaikka iltalenkillä siellä, missä nuoret oleilevat. Näe ja puutu tarvittaessa.**

5. **Tunne nuoresi kaverit ja tutustu heidän huoltajiinsa.**

6. **Huolehdi, ettei nuori saa päihteitä kotoa.**

7. **Muista oma esimerkkisi. Suojele nuorta näkemästä kontrolloimatonta päihteiden käyttöä.**

8. **Jos tuntuu, ettet pärjää arjessa nuoresi kanssa, hae apua ajoissa.**

3. PUUTTUMINEN KOULUSSA

Aluksi

Koulun ja kouluajan tulee olla turvallista ja terveellistä kaikille oppilaille ja koko koulun henkilöstölle. Kaikilla on oikeus päihteettömään ympäristöön.

Tässä kappaleessa on Nokian kaupungin yhteiset koulujen päihteisiin liittyvät säännöt sekä ohjeet päihteidenkäyttöön puuttumiseen.

Nokian peruskoulujen päihteisiin liittyvät säännöt

1. **Koulun alueella kaikilta (oppilaat, henkilöstö, huoltajat ja muut koulun aluetta käyttävät) on kielletty tupakointi ja savuttomien nikotiinituotteiden käyttö. Kielto on voimassa vuoden ympäri kaikkina kellonaikoina.**
2. **Alaikäisiltä on kielletty myös nikotiinituotteiden hallussapito.**
3. **Alaikäisiltä on kielletty alkoholinkäyttö ja alkoholituotteiden hallussapito.**
4. **Luokkaretket ovat päihteettömiä. Myös aikuiset sitoutuvat olemaan käyttämättä alkoholituotteita, eivätkä he käytä nikotiinituotteita oppilaiden nähden. Päihteiden käyttöön puututaan luokkaretkillä kuten koulussakin.**
5. **Havaittuun päihteidenkäyttöön puututaan yhteisen toimintamallin mukaisesti.**
6. **Huoltajaan ollaan yhteydessä aina kun havaitaan oppilaan käyttävän tai pitävän hallussa päihteitä tai hänen päihteidenkäytöstään nousee muu huoli.**
7. **Jokainen koulun aikuinen on osaltaan vastuussa koulun ehkäisevästä päihdetyöstä ja päihteidenkäyttöön puuttumisesta.**

Nikotiinituotteisiin liittyvä valvonta

Sähkötupakka, savuttomat nikotiinituotteet ja tupakka koskettavat eniten koulun päivittäistä työskentelyä. Niiden esiintymistä kannattaa seurata sinnikkäästi, vaikka se saattaa alkuun aiheuttaa konflikteja henkilökunnan ja kieltoa rikkovien oppilaiden välille. Tutkimusten mukaan nikotiinituotteiden kiellon aktiivisella valvonnalla sekä kieltoa rikkoviin kohdistettavilla toimenpiteillä on oppilaiden nikotiinituotteiden käyttöä vähentävä vaikutus.

Kun oppilaalla havaitaan olevan nikotiinituotteita, opettaja tai rehtori voi tarkastaa oppilaan tavarat ja päällisin puolin hänen vaatteensa ja ottaa tuotteet haltuun. Takavarikoidut tuotteet voidaan luovuttaa vain huoltajalle.

Kun tiedetään tai epäillään, että joku on myynyt/välittänyt nikotiinituotteita alaikäiselle, tästä ilmoitetaan aina poliisille.

Jos oppilaan havaitaan käyttävän nikotiinituotteita koulussa

Koulun aikuisen on aina puututtava asiaan, kun oppilaan havaitaan käyttävän nikotiinituotteita koulun tiloissa.

- Puhuttele oppilasta ja tee selväksi, että lain mukaan nikotiinituotteiden käyttö on kielletty koulun alueella ja niiden hallussapito on kielletty alaikäisellä.
- Kerro oppilaalle, miten koulussa toimitaan tällaisessa tilanteessa.
- Ota heti yhteyttä huoltajaan yhdessä oppilaan kanssa. Oppilas voi soittaa huoltajalle yhdessä koulun aikuisen kanssa. Jos huoltajaa ei tavoiteta, hänelle lähetetään viesti, jossa selviää mistä on kysymys, joko puhelimella tai Wilmassa ja pyydetään ottamaan yhteyttä.
- Huoltaja pyydetään keskustelemaan vakavasti oppilaan kanssa nikotiinituotteiden käyttämisestä.
- Tiedota asia luokanopettajalle/ luokanohjaajalle ja rehtorille.
- Ohjaa oppilas kasvatuskeskusteluun tai määrää jälki-istunto.
- Alakoulussa oppilas ohjataan kouluterveydenhoitajalle jo ensimmäisestä nikotiinituoterikkomuksesta.
- Yläkoulussa toistuvasta nikotiinituoterikkomuksesta oppilas ohjataan kouluterveydenhoitajalle ja hänelle määrätään jälki-istunto.
- Kouluilla on mahdollista tehdä tilanteeseensa sopien näihin ohjeisiin täsmennyksiä.

Jos oppilaan havaitaan olevan alkoholin, huumeiden tai lääkkeiden vaikutuksen alaisena koulussa

Alkoholinkäyttö ja alkoholituotteiden hallussapito on lain mukaan kielletty alaikäisiltä. Laissa on huumeita koskeva täydellinen kielto.

Jos epäilet oppilaan olevan koulussa alkoholin, huumeiden tai lääkkeiden vaikutuksen alaisena, kerro asia välittömästi toiselle koulun aikuiselle (esimerkiksi rehtori tai opiskeluhuollon työntekijä). Oppilas on syytä ohjata rauhalliseen tilaan asian selvittelyä ja keskustelua varten. Oppilaalle määrätään kasvatuskeskustelu, jälki-istunto tai kirjallinen varoitus

Alkoholin vaikutuksen voi tunnistaa helpoimmin hengityksen hajusta. Huumeiden vaikutusta voi olla vaikeampi tunnistaa, mutta jos sitä epäillään, otetaan yhteys huoltajiin, joilla on mahdollisuus viedä lapsensa huumeseulaan tai tehdä lapselle kotona pikaseula. Huumeiden käyttöä epäiltäessä otetaan aina yhteyttä poliisiin ja lastensuojeluun.

Huoltajia informoidaan aina oppilaan asiasta ja pyydetään saapumaan koululle selvittämään tilannetta ja noutamaan oppilas kotiin. Tarvittaessa huoltaja vie oppilaan Nokian terveysasemalle mahdollisesti oman koulun kouluterveydenhoitajan arvion kautta.

Jos oppilas on koulupäivän aikana alkoholin, huumeiden tai lääkkeiden vaikutuksen alainen, siitä seuraa lastensuojeluilmoitus. Mikäli huoli oppilaan terveydestä ja turvallisuudesta on tilanteessa vakava, soitetaan aina numeroon 112.

Ankkuri-toiminta Nokialla

Ankkuri-toiminta on Pirhan ja Sisä-Suomen poliisilaitoksen yhteistyössä toteuttamaa lasten ja nuorten rikollisuutta ennaltaehkäisevää moniviranomaisyhteistyötä. Kohderyhmänä on erityisesti ne alle 15-vuotiaat lapset ja nuoret, jotka ovat tehneet rikollisen teon tai ovat käyttäneet huumeita ja/tai muita päihteitä. Erityisellä harkinnalla kohderyhmänä ovat myös 15-17-vuotiaat nuoret. Ankkurilla voidaan myös puuttua nuorten muuhun käyttäytymiseen, joka ei välttämättä ylitä rikosilmoituksen kynnystä, mutta moniammatillisen tuen tarve on tunnistettu.

Ankkuri tukee myös nuoria ja heidän perheitään, jotka tarvitsevat moniammatillista tukea elämäntilanteessaan.

Ankkuritoimintaan ohjaudutaan ensisijaisesti poliisin tai ankkuritiimin sosiaalityöntekijän kautta.

TOIMINTAMALLI KUN OPPILAS ON PÄIHTYNYT KOULUPÄIVÄN AIKANA

Jos oppilaalla on hallussaan alkoholia, huumeita tai lääkkeitä, jotka on tarkoitettu päihtymistarkoitukseen.

Tällaisessa tilanteessa otetaan aina yhteys huoltajiin, lastensuojeluun ja poliisiin. Poliisin on tutkittava, mistä alaikäinen on saanut haltuunsa päihteet.

Päihteet tulee ottaa oppilaalta pois, mutta koulu luovuttaa huoltajalle noudettaessa vain nikotiinituotteet. Muut päihteet kuuluvat poliisin haltuun.

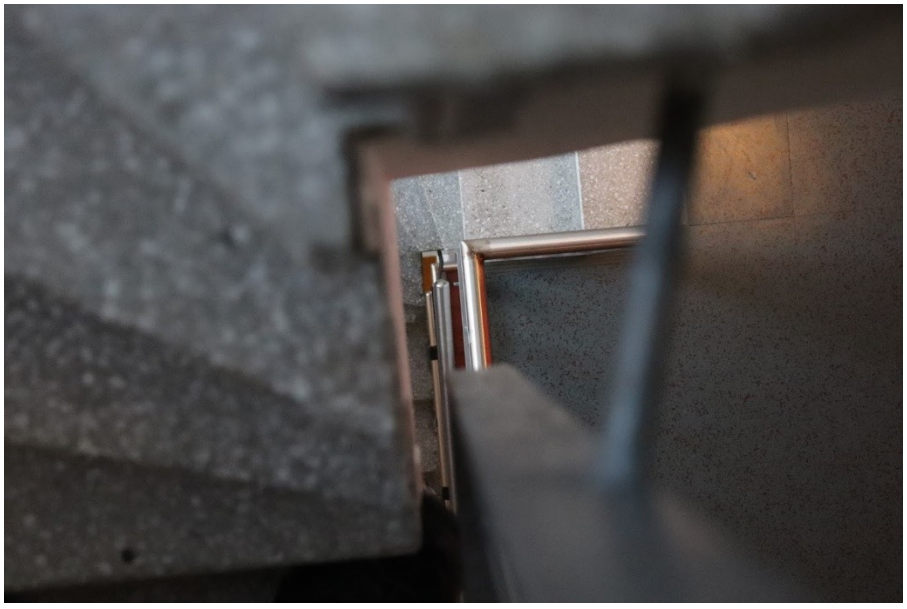
Yleinen huoli päihteidenkäytöstä ja varhainen puuttuminen

Alaikäisen päihteiden käyttö näkyy usein muuttuneena käytöksenä ja erilaisena oireiluna, arjen rytmin vaikeuksina ja sosiaalisina ongelmina. Epäiltäessä, että oppilas käyttää alkoholia tai muita päihteitä, on erittäin tärkeää seurata säännöllisesti oppilaan tilaa koulussa ja mahdollisia poissaoloja. Seuranta toteutetaan yhdessä luokanopettajan / luokanohjajan ja opiskeluhuollon kanssa.

Asia on tärkeä ottaa puheeksi oppilaan kanssa ja kertoa huolesta ja havainnoista myös oppilaan huoltajalle. Huolen voi ottaa puheeksi myös ilman täysin varmaa tietoa päihteidenkäytöstä. Tarvittaessa tulee järjestää yksilökohtainen moniammatillinen opiskeluhuoltopalaveri. Palaverissa laaditaan seurantasuunnitelma ja sovitaan mahdollisesta hoitoon ohjauksesta.

Jos huoli jatkuu, on otettava yhteys lastensuojeluun.

Jos huoli ei koske yksittäistä oppilasta vaan oppilaiden yleistä myönteistä suhtautumista päihteisiin kuten kehuskelua viikonloppukänneistä tai koulussa kiertäviä huhuja oppilaiden päihteidenkäytöstä, on koulun yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän ryhdyttävä toimenpiteisiin suunnittelemalla ja toteuttamalla tehostettuja ehkäisevän päihdetyön toimia.

Miten tunnistaa päihteidenkäyttö?

Päihteiden käyttö näkyy usein sekä koulussa että kotona, mahdollisesti kuitenkin eri tavoin. Seuraavat lyhyessä ajassa tapahtuneet muutokset oppilaan käytöksessä voivat kertoa oppilaan päihteidenkäytöstä:

- luvattomat koulupoissaolot
- muutokset kaveripiirissä
- valehtelu
- myöhään valvominen
- oppilas on ”aina menossa”
- näpistely, kalliiden tavaroiden katoaminen tai ilmestyminen
- päihteiden tai oman käytöksen puolustelu
- motivaation puute
- mielialan vaihtelut ja huonotuulisuus
- toimettomuus, passiivisuus
- sulkeutuneisuus ja vaikeus päästä kontaktiin
- koulumenestyksen nopea heikentyminen ja tehtävien laiminlyönti
- ylivoimainen väsymys tunneilla
- poissaolo kotoa
- arvojen ja elämäntapojen muuttuminen
- pahoinpitelyn jäljet
- toistuvat tapaturmat
- suhteettoman voimakkaat raivonpuuskat
- henkilökohtaisen hygienian laiminlyönti

Monet edellä kuvatuista muutoksista kuuluvat normaaliin murrosikään. Tärkeä onkin kiinnittää huomio siihen, kun nämä muutokset vaikuttavat ”poikkeuksellisilta”.

Jos olet huolissasi, puhu muiden työntekijöiden ja luokanohjaajan kanssa, ovatko he tehneet samanlaisia huomioita.

Jos huoli tuntuu sinusta todelliselta, keskustele asiasta opiskeluhuollon työntekijän kanssa.

Sopikaa puheeksi ottamisesta oppilaan ja huoltajan kanssa.

TOIMINTAMALLI KUN ON HUOLI OPPILAAN PÄIHTEIDENKÄYTÖSTÄ

Vinkkejä keskusteluun huolesta oppilaan kanssa

Oppilaan kanssa tulee keskustella häntä koskevasta huolesta suoraan ja avoimesti. Oppilas saattaa kokea tämän ”asioihinsa puuttumisena, kyttäämisenä tai turhana hössötyksenä”. Ottaessasi asiaa puheeksi on hyvä korostaa huolta nimenomaan välittämisen näkökulmasta ja kertoa omasta aikuisen roolistasi ja siitä, että sinun kuuluu työsi puolesta ottaa tällainen asia esille.

Vaikka keskustelu saattaa aiheuttaa oppilaalle tunnemyrskyn, pysy itse mahdollisimman tyynenä ja pyri rauhoittamaan keskustelu loppua kohti.

- Kerro oppilaalle mitä olet havainnut ja mistä olet huolissasi.
- Kysy oppilaan vointia ja tuntemuksia.
- Kysy hänen päivästään, aamustaan, edellisestä yöstään ja mahdollisesti pidemmästä ajasta.
- Puhukaa koulunkäynnin sujumisesta.
- Kysy oppilaalta, mitä hän ajattelee huoltajien ajattelevan asiasta.
- Kerro oppilaalle, että sinun täytyy olla yhteydessä huoltajiin. Kerro lisäksi, miten asia mahdollisesti etenee.
- Ohjaa oppilas keskustelemaan koulukuraattorin/ koulupsykologin tai terveydenhoitajan kanssa.
- Korosta lopuksi vielä huolta ja toivetta ohjata asioita kohti hyvää. Kertaa, mitä seuraavaksi tapahtuu.

HUOLI ON AINA OIKEIN OTTAA PUHEEKSI!

JOS SE ON TURHA, KAIKKIHAN ON HYVIN.

JOS SE ON AIHEELLINEN,

SILLOIN PUHUMINEN VASTA TÄRKEÄÄ ONKIN.

Vinkkejä keskusteluun huolesta huoltajien kanssa

Oppilaasta koetusta huolesta keskusteleminen huoltajan kanssa ei ole aina helppo tehtävä. Huoltajille tiedottaminen ja yhteistyö heidän kanssaan kuuluu koulun työhön.

Huoltajat saattavat järkyttyä, suuttua tai tuntea surua ollessaan itsekin huolissaan lapsestaan. Usein he ovat lopulta helpottuneita saadessaan tukea toisilta aikuisilta ja kiitollisia, että heidän lapsensa hyvinvoinnista ollaan kiinnostuneita.

Huoltajan kanssa keskusteluun on hyvä valmistautua hetkinen, jotta mahdollisten tunteiden vastaanottaminen ei vie kaikkea tilaa tärkeiden tietojen vaihtamiselta.

- Sopikaa tapauskohtaisesti, ketkä ovat läsnä huoltajien kanssa käytävässä keskustelussa (myös kun keskustelu käydään puhelimitse).
- Muotoilkaa keskustelu huolen näkökulman ympärille: se yhdistää huoltajan ja koulun aikuisen.
- Kertokaa
    - mitä olette havainneet, mistä olette huolissanne
    - jos olette puhuneet jo oppilaan kanssa, mitä hän on sanonut asiasta
    - mitä seuraavaksi tapahtuu
    - kuka asiaa koulussa hoitaa
    - mistä huoltaja voi saada apua ja tukea
- Kysykää huoltajan havainnoista ja varautukaa kuuntelemaan hänen näkemystään ja huoltaan. Kohdatuksi tulemisen tunne on erittäin tärkeä varmistaa.
- Välttäkää huoltajien syyllistämistä
- Välttäkää mahdollisten päihteidenkäyttöön, lastensuojeluun, oppilaan kaveripiiriin ym. liittyvien omien ennakkoluulojen tai yleistysten siirtämistä huoltajille keskustelun aikana.
- Kootkaa lopuksi keskustelu kertaamalla, miten olette ymmärtäneet tilanteen ja mitä mahdollisia toimenpiteitä seuraa.

Jälkeenpäin dokumentoikaa keskustelun päivämäärä ja kellonaika, sekä mitä viestejä minnekin on lähetetty ja keitä asiassa on ollut osallisena. Kirjaukset on hyvä olla vähintään itselle tallessa, ja ne voi olla myöhemmin tarpeen siirtää esimerkiksi yksilökohtaisen opiskeluhuollon muistioon Wilmassa.

Huoltajan päihteidenkäytöstä

On tärkeää puuttua asiaan, jos epäillään, että huoltajan päihteidenkäyttö vaikuttaa oppilaaseen kielteisellä tavalla. Koulun henkilöstön tehtävä on auttaa ja tukea oppilasta niin, että hänestä tuntuu, että aikuiset kuuntelevat ja välittävät. Jos tilanne tuntuukin vaikealta koulun aikuisesta, on se sitä myös oppilaalle.

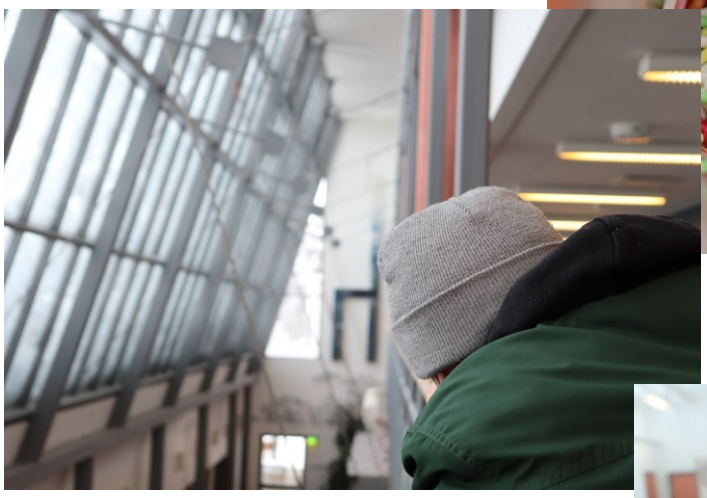
- Kuuntele, kysy ja välitä.
- Älä puolustele tai vähättele huoltajan käytöstä.
- Älä puhu huoltajasta tuomitsevasti oppilaalle.
- Ohjaa oppilas jonkun opiskeluhuollon työntekijän vastaanotolle.
- Jos tilanne akuutti, eikä oppilas esimerkiksi uskalla mennä kotiin, ole yhteydessä lastensuojelun päivystykseen.
- Kerro oppilaalle, että sinun tulee jakaa asia opiskeluhuollon työntekijän kanssa virkasi puolesta.
- Tee tarvittaessa lastensuojeluilmoitus.

4. Vinkkejä ryhmäkeskusteluun lasten ja nuorten kanssa

Päihteitä on näkyvissä oppilaiden arjessa, lähiympäristössä, mediassa, ystävien ja perheen parissa. Keskustelunaihe on tärkeä ja aikuisen ei pidä sitä vältellä. Lapset ja nuoret arvostavat huoltajien, opettajien ja muiden koulun aikuisten antamia tietoja ja näkemyksiä. Aiheeseen kannattaa tarttua rohkeasti!

KUN OPPILAAT TAHTOVAT KESKUSTELLA PÄIHTEISTÄ, SE ON MERKKI SIITÄ, ETTÄ HE TARVITSEVAT AIKUISTA. ANNA HEILLE AIKAASI, SE ON USEIN TÄRKEÄMPÄÄ KUIN MIKÄÄN MUU. JOSKUS VAIKEA ASIA VOI NOSTAA NÄENNÄISEN NEGATIIVISEN REAKTION. OLE VALMIS NÄKEMÄÄN SEN TAAKSE!

MUUTAMIA VINKKEJÄ KESKUSTELUN VETÄJÄLLE:

- Nuoret haluavat usein tietää, mitä mieltä aikuiset ovat päihteisiin liittyvistä asioista. Koulun aikuisena on kuitenkin tärkeää tietää ja valvoa lakeja, jotka päihteisiin liittyvät.
- Keskustelun tarkoituksena on tarkoitus antaa lapsille ja nuorille mahdollisuus vertailla omia mielipiteitään ja arvojaan muiden saman ikäisten ja aikuisten kanssa.
- Keskustelu on myös hyvä tapa saada selville, mitä nuoret tietävät päihteistä. Korjaa selkeät väärinkäsitykset (esim. kannabis puhdistaa keuhkot tai että on turvallista juoda paljon, kun on syönyt hyvin).
- Jos oppilaat haluavat tietoja eri aineista, voit ohjata heidät luotettavalle verkkosivulle, kuten viranomaisten sivustoille www.paihdelinkki.fi. On viisasta välttää juuttumista vain yksittäisen aineen ja sen vaikutusten ympärille.
- Tärkeintä on keskittyä niihin päihteisiin, jotka todellisuudesta koskettavat oppilaita eniten. Näitä ovat alkoholi ja nikotiinituotteet, sekä yläkoulussa myös kannabis.
- Monissa perheissä ja suvuissa on päihdeongelmia ja erilaista päihteisiin liittyvää kärsimystä. On hyvä pyrkiä puhumaan niin, ettei loukkaa näitä ihmisiä tai heidän kärsimystään.
- Myös eettisiä keskusteluja ongelmakäyttäjistä ja syrjäytymisestä on tärkeä käydä.
- Esitä inspiroivia, keskustelua eteenpäin kuljettavia keskusteluja. Vältä kysymyksiä, joihin voi vastata vain kyllä tai ei.
- Ota esille uusia näkökulmia ongelmiin esittämällä eroavaisuuskysymyksiä. (Esim. Onko sillä eroa, ostaako nuorelle alkoholia vanhempi, täysi-ikäinen kaveri vai tuntematon välittäjä?)
- Sen sijaan, että antaisit valmiita oikeita vastauksia, miten missäkin tilanteessa tulee toimia, kysy niitä oppilailta itseltään ja keskustelkaa, mikä olisi viisasta.
- Kuuntele aktiivisesti ja osoita kiinnostusta esimerkiksi toistamalla joitain sanottuja asioita. Joskus aluksi merkityksettömiltä vaikuttavat kommentit voivat avata kiinnostavia keskusteluja. Uskalla kysyä jatkokysymyksiä.
- Kysy avoimesti ja valmistaudu saamaan epämukavia vastauksia. Vältä joutumasta tunteiden valtaan. Varaa sen sijaan aikaa keskusteluun sinua huolestuttavista vastauksista. Älä tuomitse.
- Uskottavuuttasi lisää se, että et anna päihteistä liian kaavamaista kuvaa. On esimerkiksi todettava, että päihteiden käyttäjät voivat kokea päihteet positiivisina.

- Voit osoittaa tietäväsi, että monet lapset/nuoret käyttävät päihteitä, mutta älä automaattisesti oleta keskusteluun osallistuvien oppilaiden tekevän niin.

Lapsia ja nuoria kiinnostaa tieto ja aikuisten suhtautuminen, mutta lähtökohtaisesti he voivat odottaa paheksuntaa ja arkuutta puhua aiheesta ylipäänsä. Sanavalinnoissaan kannattaa olla tarkkana, ettei tahtomattaan kärjistä keskustelua vastakkainasetteluksi.

Tyypillisiä vastarintaa synnyttäviä puhetapoja ovat esimerkiksi:

- Syyttely: ”Sinä toimit vastuuttomalla tavalla.”
- Pelkkä kieltojen korostaminen: ”Päihteiden käyttö on laitonta.”
- Oman asiantuntijuuden korostaminen: ”Minä tiedän miten sinun pitää toimia.”
- Leimaaminen: ”Sinä ole syrjäytynyt.”
- Toisen vastauksen olettaminen: ”Eikö sinustakin ole niin, että…”
- Ennenaikaiset yhteiset johtopäätökset: ”Olemme siis yhtä mieltä siitä että…”

Huom! Vältä päihdemyönteisiä asenteita sanavalinnoissasi. Esim.

- Älä sano: ”Kun juot alkoholia/käytät sähkötupakkaa tai nuuskaa, ajattele…”

Vaan: ”Niiden nuorten jotka juovat alkoholia/polttavat…”

- Älä sano: ”Teidän pitää odottaa 18-vuotiaaksi ennen kuin voitte juoda alkoholia..” Vaan: ”Alkoholia ei saa käyttää alle..”
- Älä sano ”Alkoholi kuuluu aikuisten juhliin”,

sillä eivät kaikki aikuiset käytä alkoholia juhlissakaan.

PÄIHTEISTÄ PUHUMISEEN
JA AIHEPIIRIN KOHTAAMISEEN
KANNATTAA VALMISTAUTUA ETUKÄTEEN.
PARAS EVÄS NÄIHIN TILANTEISIIN
ON KUITENKIN OLLA
ROHKEASTI VÄLITTÄVÄ AIKUINEN.
SILLÄ PÄÄSET JO PITKÄLLE!

5. SUUNNITTELU KOULUILLA

Opiskeluhuoltoryhmä

Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä suunnittelee ja koordinoi vuosittain koulun ehkäisevän päihdetyön opetuksen ja henkilökunnan koulutuksen, mahdolliset vierailijat sekä kotien tiedotuksen. Koulun päihdetyössä on tärkeää ilmiöiden tunnistaminen ja nopea puuttuminen niihin ja kasvatuksellisten toimenpiteiden kohdentaminen tarpeen mukaan.

Oppilaiden osallisuus

Oppilaiden osallistuminen päihdekasvatuksen suunnitteluun varmistetaan kouluissa oppilaskunnan ja muiden oppilasvaikuttajien kautta sekä tarvittaessa kaikille oppilaille kohdennetulla työskentelyllä tai kyselyillä.

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö

Kotiväenilloissa huoltajille kerrotaan koululla tapahtuvasta päihdekasvatuksesta. Koteja tuetaan päihteidenvastaisessa kasvatuksessa ja huoltajille viestitään aktiivisesti ja avoimesti koululla näkyvistä päihteisiin liittyvistä ilmiöstä.

6. TÄRKEITÄ YHTEYSTIETOJA NOKIAN KAUPUNGISSA

Nokian terveysasema, (Vihnuskatu 3, 37100 NOKIA) kiirevastaanotto: 035 652 1100 arkisin klo 8-20

Pirkanmaan yhteinen päivystysapu 116117 palvelee silloin, kun Nokian oma päivystys on suljettuna.

Nokian poliisilaitos 0295 440 131 klo 8-16

Sosiaali- ja kriisipäivystys 050-062 5990

Perheohjaus Nopea https://www.pirha.fi/palvelut/lasten-nuorten-ja-perheiden-palvelut/pyyda-apua-lapselle-nuorelle-ja-perheelle/perheohjaus

7. LÄHTEET JA LISÄTIETOA

Nokian kaupungin perusopetuksen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelma.

https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/ehkaiseva-paihdetyo/paihdekasvatus-ja-valistus

https://ehyt.fi/

https://ehyt.fi/koulutus-ja-tapahtumat/kouluille-ja-oppilaitoksille/

Päihdelinkki.fi | Kattava verkkosivusto päihteistä ja riippuvuuksista (paihdelinkki.fi)

Pages - Mielenterveystalo.fi

Lapset ja nuoret - Mielenterveysomaisten keskusliitto – FinFami ry

Fressis

Stumppi – Apua tupakoinnin lopettamiseen

Lasinen lapsuus | Tehdään yhdessä lapsuusmuistoista parempia

Etusivu - YAD Youth Against Drugs

Nuortennetti | MLL

Sekasin247 | Sekasin-chat // sekasin247.fi

Etusivu | Nuortenlinkki

Valokuvat: Emäkosken koulun valokuvauskurssi kevät -21, Nokian kaupungin kuvapankki, Office 365 kuvapankki